

IJSLAND

Venijnige vulkaanflanken en rivieren: de Westfjorden en de Hooglanden.

ZWEDEN

Oneindige bossen, een kampvuur bij een mistig meer en als beloning je eigen eiland.

NOORWEGEN

In Spitsbergen bewijst een surrealistische stilte dat de wereld hier ophoudt.

DENEMARKEN

Traag door de Provence van Zweden, combineren met een citytrip Kopenhagen.

55°N

THE ROAD TO SCANDINAVIA

REIZEN BOVEN 55° NOORDERBREEDTE

DE NIEUWE XC90

GENIETEN VANAF € 51550

2,1 – 8 L/100 KM • 49 – 186 G CO₂/KM

 GEEF VOORRANG AAN VEILIGHEID. Milieu-informatie KB 19/03/2004: www.volvocars.be. Afgebeeld model ter illustratie. Prijs geldig voor de XC90 D4.

SCANCAR.BE

Scancar Brasschaat
Kapelsesteenweg 76
2930 Brasschaat

Scancar Antwerpen
Bisschoppenhoflaan 525
2100 Antwerpen

Scancar Lier
Mechelsesteenweg 258
2500 Lier

Scancar Wilrijk
Boomsesteenweg 375
2610 Wilrijk

Beste reiziger,

Velkommen! Welkom bij 55 °N!

NORTH and AWAY, opgericht in 2009, is met de jaren uitgegroeid tot dé referentie voor reizen naar Scandinavië. Door de passie voor het hoge noorden te combineren met een persoonlijke aanpak – veelal maatwerk, creëerden we een touroperator die exact beantwoordt aan de noden van de hedendaagse, meerwaardezoekende reiziger.

En nu lanceren we 55 °N. Dit magazine, een concept van reisjournalist-fotograaf Gerrit Op de Beeck maar exclusief voor NORTH and AWAY gemaakt, biedt een antwoord op het constant wisselende medialandschap en de hyper-snelle informatiekanaalen. Een tijdschrift? Jawel, net zoals slowfood de nieuwe keukenfilosofie is, geloven we meer dan ooit in dit historisch communicatieoergaan. Omdat we ervan overtuigd zijn dat we een rustpunt moeten inbouwen, terug moeten grijpen naar gedrukt papier tussen de vingers, iets dat u kan bewaren en doorgeven aan vrienden. Bovendien leek het ons een logische aanvulling op de megasnelheid van de digitale en sociale media, waar we voor alle duidelijkheid helemaal niet weigerachtig tegenover staan.

55 °N wordt een jaarlijkse inspiratiebron voor alle reizen boven de 55ste breedtegraad (onze natuurlijke habitat die we al meer dan 15 jaar intensief bereizen en waar we nog voortdurend nieuwe pareltjes ontdekken) met in de diepte uitgewerkte reportages.

Dit magazine is er niet om u om de oren te slaan met allerlei promoties. Integendeel, het wil u alleen op een aangename manier informeren over de reisrijkdom van het hoge noorden. 55 °N is er om te doen dromen, om uw zintuigen te prikkelen met beleving als hét kernwoord, want genieten is niet verboden. Maar uiteraard zijn alle trips die u in dit magazine vindt naadloos te reserveren bij NORTH and AWAY.

In dit eerste nummer nemen we u alvast mee naar het ruige binnenland van IJsland, gaan we putje winter naar het geheel donkere Spitsbergen, zoeken we de (offline) rust in Midden-Zweden en toeren we slowtravelgewijs door Skåne, de Provence van Zweden.

Mijn team en ik wensen u heel veel leesplezier.

Tot binnenkort?

Benjamin Taeymans
Zaakvoerder NORTH and AWAY

P.S. U wilt iemand dit gratis magazine aanraden? Geen probleem, schrijf je in via de website www.55noord.be en wij doen de rest.

55°N

COLOFON

55 °N is een idee en concept van Gerrit Op de Beeck. Dit magazine wordt exclusief gemaakt voor NORTH and AWAY.

Redactie en fotografie:
Gerrit Op de Beeck
Vormgeving: Pascal Cools
Druk: Realise Printing

V.U. Benjamin Taeymans,
Mertensstraat 77,
2950 Kapellen
+32 (0)485 / 79 36 67

55 °N verschijnt in België in een oplage van 7.500 exemplaren. Gratis tijdschrift, mag niet verkocht worden.

Copyright:
Het veelevoudigen, nadrukken en/of openbaar maken van de inhoud van dit tijdschrift in welke vorm dan ook, is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke uitgever en/of andere auteurshebbenden. Bronvermelding is steeds verplicht.

www.gerritopdebeeck.be
www.55noord.be
www.northandaway.be

/03

ADEMBENEMEND IJSLAND

Landschapspoëzie pur sang

08

Wie een beetje avontuur beoogt,
rijdt niet alleen comfortabel rondom,
maar ook dwars door IJsland.

MIDDEN- ZWEDEN

Hier maakt men stilte

24

Oneindige bossen, een eland bij het ontbijt,
een kampvuur bij een, in mist gesluierd
meer en je eigen eiland als beloning.

INHOUD

WINTERS SPITSBERGEN

Afspraak met de duisternis

38

SCHOON SKÅNE

En cool Copenhagen

44

Vier maanden per jaar gaat de zon niet op in Spitsbergen, de eilandengroep in de Noordelijke IJszee.

De Provence van Zweden, combineren met een citytrip Kopenhagen. Twee landen, dubbel genieten.

Laat je inspireren...

HET HOGE NOORDEN... VAN JUTLAND TOT SPITSBERGEN EN VAN DISKOBAAI TOT KIRKENES

NORTH and AWAY specialiseert zich uitsluitend in reizen naar de noorderlanden. Het is een dunbevolkt gebied dat zich uitstrekt van Jutland in Denemarken tot Spitsbergen, de meest noordelijke archipel ter wereld. De Groenlandse Diskobaai vormt het meest westelijke punt terwijl Kirkenes in Noors Lapland zich even oostelijk situeert als pakweg Istanbul. Waar je ook gaat, je zal beslist gecharmeerd raken door het warme onthaal van de bewoners in de laatste wildernis van Europa.

Zeereis langs de Noorse fjorden

Middernachtcruise in de Diskobaai

PASSIE VOOR HET HOGE NOORDEN

Zaakvoerders Benjamin Taeymans en Karin De Rooy zijn al van jongsaf gepassioneerd door het hoge noorden. Massatoerisme laten ze bewust links liggen en telkens kiezen ze voor reizen naar alle uithoeken van het Scandinavisch gebied. Na hun studies toerisme- en recreatiemanagement ontstond het idee om een gespecialiseerd reisbureau op te richten. NORTH and AWAY was geboren en sinds 2009 staat de uitgebreide terreinkennis van Benjamin en Karin ook ter beschikking van het grote publiek. Ondertussen raakten al honderden klanten evenzeer gebeten door de reismicrobe van het hoge noorden...

PERSOONLIJKE AANPAK

Hardnekkige vooroordelen en de uitgestrektheid van de regio bemoeilijken het op eigen houtje uitwerken van een geslaagde vakantie. Doe daarom beroep op een echte specialist en laat je reis uitstippelen door NORTH and AWAY. Dat kan telefonisch, via internet of tijdens een afspraak in onze kantoren te Kapellen of Antwerpen. We voorzien dan, geheel vrijblijvend, 1 tot 2u tijd om je droomvakantie tot in de details te bespreken. We luisteren eerst naar jouw specifieke wensen om deze vervolgens te gieten in een offerte. Natuurlijk vullen we dit aan met onze persoonlijke tips en ervaringen.

Bergwandelen in Jotunheimen

...door Scandinavië

Houtvlottentocht op de Klarälven

VOORBEELDREIZEN

NORTH and AWAY maakt bewust geen reisbrochures waarin het volledige aanbod is opgenomen. We werken daarentegen met talrijke 'voorbeeldreizen' die beschreven staan op onze website. Op die manier kunnen we de informatie steeds actueel houden en voortdurend nieuwe reizen toevoegen. Daarnaast is er ons magazine 55° Noord met fotoreportages van reisjournalist Gerrit Op De Beeck. Laat je hierdoor vooral inspireren en aarzel niet om ons te contacteren voor meer informatie.

REIZEN OP MAAT

Scandinavië-reizigers zijn vaak uitgesproken individualisten en willen graag hun eigen accenten leggen. Bijna alle reizen op onze website kunnen dan ook op maat worden aangepast. Daarnaast bemiddelen wij ook vrijblijvend voor reizen die worden aangeboden door andere touroperators met specialisatie voor Scandinavië. Toch je gading niet gevonden in het kant-en-klare aanbod? Ook voor individueel uitgewerkte reizen kan je bij ons terecht.

BETROUWBAAR

NORTH and AWAY is aangesloten bij de Vereniging Vlaamse Reisbureaus en bij de Vlaamse Solidariteit Reisdagelden die tussenkomt bij insolventie. Ook wat dat betreft kan je dus op beide oren slapen.

UITGEBREIDE REISDOCUMENTATIE

Wij hechten zeer veel belang aan uitgebreide informatie in onze reisdocumenten. Een gedetailleerde praktische infofiche en talrijke folders met achtergrondinformatie over de reisbestemming, zijn altijd voorzien. Voor alle volledig door ons uitgestippelde rondreizen met eigen wagen of huurwagen langs vakantiehuisjes en/of hotels voorzien wij daarnaast een gepersonaliseerd en door onszelf geschreven roadbook. Hierin staan gedetailleerde dag-aan-dag-beschrijvingen, talrijke uitstapmogelijkheden en handige tips voor onderweg. Op die manier rijdt je nooit verkeerd en hoef je zeker niets te missen.

OVERIGE TROEVEN

- Volledig onafhankelijk reisbureau uitsluitend gespecialiseerd in het hoge noorden.
- Meest gevarieerde online reisaanbod naar de noorderlanden in de Benelux.
- Focus op actieve natuurbeleving en kleinschalige logies.
- Scherpe prijzen omdat we rechtstreeks onderhandelen met onze leveranciers.
- Voor speciale reizen verplaatsen we ons gratis en vrijblijvend tot bij je thuis.

Contact

Reisbureau in Kapellen
Mertensstraat 77
2950 KAPELLEN

Reisbureau in Antwerpen
MOOSE in the CITY
IJzerenwaag 10-12
2000 ANTWERPEN

T.: +32 485 79 36 67
F.: +32 3 664 12 10
info@northandaway.be
www.northandaway.be
facebook.com/northandawaybelgium

Telefonisch bereikbaar van maandag tot zaterdag van 10u00 tot 18u00. Maak steeds een afspraak zodat we voldoende tijd kunnen voorzien.

Licentie 7093 | © NORTH and AWAY bvba - Benjamin Taeymans

NORTH and **AWAY**

Travel Expert for the Nordic Countries

www.northandaway.be

IJsland is sowieso het ruwste land van Europa.
Het verkreeg zijn naam van een Viking op
veroveringstocht die er in de winter landde, het er
maar ijzig vond en er niet wilde blijven.

08/09

Naar de ziel van het echte
IJSLAND

64°

Wie een beetje avontuur beoogt, rijdt niet alleen comfortabel rondom, maar ook dwars door IJsland. Een ruwe tocht over onverharde wegen, langs venijnige vulkaanflanken en wilde rivieren. De Westfjorden en de Hooglanden heten ze, naar het hol van Pluto. IJzingwekkend IJsland... It's a man's world.

Dwars door de ondraaglijke schoonheid van dit
opmerkelijke landschappenland.

Wie een aangeboren talent voor de vierwieler heeft,
beleeft hier gegarandeerd de tijd van zijn leven.

10/11

De vulkaan en gletsjer van Hvítarvatn bij valavond op route 35 ten westen van Kerlingarfjöll. Het was dé uitdaging voor elke nieuwslezer in april 2010: hoe spreek je in godsnaam Eyjafjallajökull uit zonder dat je tong dubbel slaat?

IJsland is zoals Mongolië: vooral de landschappen zijn de bestemming. Route 35 ter hoogte van Skjalpanes.

Lange smalle fjorden en kliffen tot vierhonderd meter hoog vormen het landschap rondom Muli. De Westfjorden vormen acht procent van de totale oppervlakte van IJsland, maar maken wel 35 procent van de kustlijn uit.

I hou van een goede start. En hier, in Keflavik, de internationale luchthaven van IJsland, veertig kilometer ten zuidwesten van de hoofdstad Reykjavik, word ik op mijn wenken bediend. Terwijl ik de bagage in onze terreinwaggen prop, valt er zowaar ijswater uit de lucht. In augustus? Jawel. Elk seizoen heeft zijn charme, zullen we maar zeggen. Toen ik daarstraks uit het vliegtuigvenstertje keek, op het moment dat de Boeing door het wolkendek brak en als een vermoeide zwaan zijn landing inzette, leek het alsof ik op de maan ging landen. Ik zag vooral zwarte tinten. Zwart, en nog eens zwart. Logisch ook. IJsland is een woestijnachtig lavaland dat oprijst uit de Atlantische Oceaan. Neil Armstrong wist dat destijds al; hij kwam hier trainen voor hij naar de maan reisde. Toen hij hier weer vertrok, grapte hij: "Het grote verschil, naast de afstand, is dat er hier wel rijkelijk zuurstof aanwezig is."

Een half uurtje later rijden we door Reykjavik, de noordelijkst gelegen hoofdstad van de wereld. Het telt amper 200.000 inwoners en is daarmee niet meer dan een veredeld vissersdorp. De stad is jong, oogt jong, kent amper hoogbouw en heeft dankzij haar status van Culturele Hoofdstad in het millenniumjaar een nieuw elan gekregen. Maar we blijven niet in Reykjavik. Ons doel van de dag en het eerste bed voor de nacht ligt drie uur verder rijden; in Budir op het schiereiland Snaefellsness, om exact te zijn. 'Cold Comfort' kopte het cultblad Wallpaper over dit hotelletje. De film 'Journey to the Centre of the Earth', werd trouwens grotendeels hier gedraaid.

GOOD MORNING HOL VAN PLUTO

Mist en regen escorteren ons ontbijt. Wild at heart. Maar dat hoort ook zo. Vanwege het isolement en het zeer ruwe klimaat zijn de Westfjorden nooit een populair oord geweest. Zelfs voor vele IJslanders is het nog terra incognita. Na de oorlog zorgde het contact met de moderne tijd ervoor dat hele families naar de hoofdstad verhuisden. Daardoor werd de Westfjorden een streek van verlaten boerderijen en zelfs uitgestorven dorpen. Wat overblijft is een zelfregulerend, immens natuurpark waarin de mens een steeds kleinere rol speelt. Op zich een uniek gebeuren, de natuur die terug aan de natuur gegeven wordt. Vanuit groene hoek alleen maar toe te juichen, trouwens. Er zijn niet zoveel plaatsen in de wereld waar de tegenovergestelde beweging voltrokken wordt. IJsland is dan ook de verste uithoek op de kaart van Europa die je 's avonds tijdens het weerbericht voorgeschoteld krijgt. En... IJsland is niet langer dat onbetaalbare, depressieve eilandje waar het pantheon der Nobelprijswinnaars huist en de jeugd zich volgens Vikingtraditie ladderzat drinkt.

12/13

Route 54 ter hoogte van Geldinganes kent -bijna- eeuwige sneeuw. IJsland is een ruraal natuurland.

ICELANDAIR

Nu het hele jaar door vanuit Brussel naar IJsland!

HET EINDE VAN DE WERELD LONKT

We hebben de regionale weg 56 verlaten en rijden nu naar de 54 die er deels onverhard bijligt. De overvloedige regen van de voorbije dagen maakt dat het parcours redelijk slijkerig en vooral glibberig geworden is. Maar wat is het decor prachtig, indrukwekkend, schitterend en fenomenaal tegelijkertijd – slechts slappe woordjes om de natuur hier te bevatten. Laten we misschien een Britse reiziger citeren: “De ontheemde, onaangeroerde wildernis schenkt iets van haar ontzagwekkende rust aan de geest.” Ze tekende het op in 1882, anno 2013 is het voor geen haar veranderd. Eigenlijk zou Groenland IJsland moeten heten en vice versa. Het eiland is niet alleen visueel letterlijk groen, het is vooral ook een aanval op al je zintuigen. In Kroksfjardarnes eten we een sandwich in een benzinestation om dan het hoogtepunt van de dag aan te vatten: de klim naar de Dynjandi-watervallen. Alhoewel weg 60 officieel toegelaten is voor gewone auto's, zou ik hier toch niet graag zonder 4x4 rijden. Modder, kiezel in sporen getrokken, haarspeldbochten zonder vangrails... alle ingrediënten voor het echte terreinwerk zijn aanwezig. Wegenwerken remmen mijn gemiddelde snelheid af, net als enkele Nederlandse toeristen die met hun gehuurde Volkswagen Polo in de problemen geraakten en nu vastzitten in de uitgesleten sporen van de vrachtwagens. Enkele potige arbeiders – genre: nieuwe Vikings – helpen het wagentje terug op een betere ondergrond te zetten. Laatnamiddag, onder het stroboscopische effect van de zon die met de wolken speelt, rijden we de grasvelden rond de waterval op. Watervallen in IJsland: ze zijn er in alle maten en soorten. Gullfoss – letterlijk: de gouden waterval – is een van de toppers, net als de landschappelijk ver-

Niet twijfelen: de terreinwagen in low gear zetten en aan een constante snelheid de rivier ingaan.

stopte Svartifoss, de verticale Skogafoss en de gesplitste Godafoss. Dettifoss en Fagrifoss zijn alleen per terreinwagen te bereiken. Met gemiddeld 193 kubieke meter per seconde is Dettifoss trouwens Europa's krachtigste waterval. Deze, Dynjandi, de enige noemenswaardige op de Westfjorden, moet het van zijn vorm hebben: breed en in trapvorm. Rome heeft zijn Spaanse trappen, IJsland zijn Dynjandi. En wat valt me nog op? IJsland vraagt geen toegangsgeld voor haar adembenemende natuurspektakels. Bovendien zijn de talrijke sites voorzien van ruime parkings, is er dikwijls een klein bezoekerscentrum met cafetaria en toiletten, én... is de bewegwijzering duidelijk. Schitterend! Er rest me nu nog een dik uur tot Isafjörður, de enige nederzetting op de Westfjorden die zich een stad mag noemen. In het gelijknamige hotel wacht onze welverdiende douche.

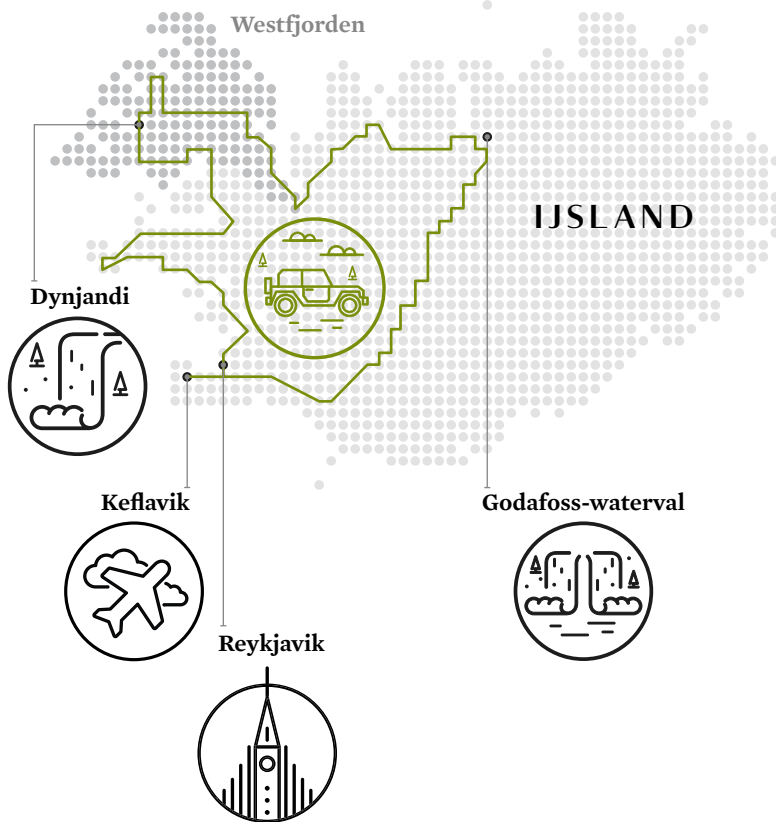
DRACONISCHE RUWHEID

Vroeg ontbeten, vroeg vertrokken en we houden halt voor een tweede kop koffie bovenop Sudavik. De IJslandse natuur laat reiziger noch fotograaf onberoerd... dus mij zéker niet. Het land van vuur en ijs is onwezenlijk mooi. Vooral de lichtinval is bijzonder gevarieerd, omdat regen, sneeuw en zonneschijn elkaar in hoog tempo afwisselen. Vaak binnen het tijdsbestek van een uur. En wind is er meestal genoeg, we moeten ons zelfs met zonnebrandolie wapenen of we zijn 's avonds zo rood als een congres van de socialistische partij. Rijden is hier ook fantastisch! Eén: er is amper verkeer, en twee: de landschappen schuiven als viewmasterschijfjes voorbij. Als het om landschappendramatiek gaat, is IJsland onverslaanbaar. Wat me ook opvalt, er zijn weinig plaatsen in de wereld waar

14/15

De gesplitste Godafoss-waterval bij zonsopgang.

De Westfjorden zijn met de rest van IJsland verbonden via een landstrip die amper acht kilometer breed is.

het ‘alleen zijn’-gevoel zo groot is als hier. Met een gemiddelde van drie inwoners per vierkante kilometer en in de wetenschap dat zeventig procent van de bevolking rond de hoofdstad woont, krijgt het begrip ‘leeg’ hier een nieuwe dimensie. We herinneren het ons van de vorige reis, de reis die iedereen onderneemt ter kennismaking met IJsland: Highway 1, die helemaal rond het eiland loopt. Het was toen even schrikken om na 1.500 kilometer plots een verkeerslicht op je weg te vinden. En wanneer je, zoals nu, de uithoeken en het hart verkennt, ontmoet je bijna niemand. De dramatische landschappen worden bovendien vooral gevormd door steen, water en lava, en niet door bomen. ‘Land leeg van bomen, vol rotsblokken’, heet het in een gedicht van Jan Slauerhoff. De nationale grap: als je er ooit verdwaald zou raken in een bos, moet je slechts één ding doen... rechtop gaan staan.

De namiddag, richting Holmavik, zien we ook massa’s paarden. IJsland is goed voorzien van paarden, liet ik me vertellen, en ze zijn bijzonder nieuwsgierig. De dieren stammen af van de Vikingpaarden en hebben een bijzondere gang, de tólt, die alleen op IJsland voorkomt. Zelfs voor leken is het niet moeilijk om ze te berijden, omdat de dieren erg meegaand zijn. Hun leeftijd wordt trouwens in winters berekend, niet in jaren. En om het ras te beschermen, is de invoer van paarden verboden. Schitterend toch.

LANDSCHAPPENDRAMATIEK IN XL-FORMAAT

Authentiek 4x4-genot op openbare wegen, het is nog amper te vinden. Maar hier in IJsland kan je weliswaar pakweg twee maanden per jaar terecht op weg F26, een off-roadroute dwars door het machtige vulkaaneiland. Reizigers die IJsland bezoeken, hebben twee keuzes. Ofwel neem je de ringweg, Highway 1, letterlijk rond het eiland (en geen 4x4 nodig), ofwel ga je er verticaal door en wacht het ruige avontuur van de Hooglanden. Dit lukt uitsluitend via een geregistreerde openbare weg die men alleen in de hoogzomermaanden opent en je niet zonder terreinwagen kan rijden. Voor dit parcours is enige ervaring een must. Je moet immers meermaals enkele rivieren doorkruisen, en dat vraagt toch enige behendigheid, technische kennis en een portie gezond verstand. En zin voor avontuur uiteraard. Oké, er zijn dus spelregels. Maar we laten ons vooral niet afschrikken.

MOGEN WE JULLIE WAARSCHUWEN?

De hoogblonde baliebediende van de autoverhuurder duwde me een paar dagen geleden nog vlug een fotokopietje in de hand. Het betrof een officiële waarschuwing voor een flinke storm die, naar verwacht, nu over IJsland zal trekken.

“De ontheemde, onaangeroerde
wildernis schenkt iets van haar
ontzagwekkende rust aan de geest.”

IJsland is een populaire bestemming voor wandelaars die er via uitgestippelde routes van hut tot hut trekken. Voor fietsers is het dan weer minder geschikt wegens dikwijls hevige winden. Op de foto: Blöndulón-meer.

18/19

20/21

Stortregens in het Kidagilsdrög-dal maken dat de uitgereden weg herschapen wordt in spoorgevormde plassen.

Zware regen, windstoten tot honderd kilometer per uur en smeltende sneeuw in de Hooglanden. Juist daar waar wij naartoe trekken. En dat in augustus. “Houd er rekening mee dat de wegen afgesloten kunnen worden”, zegt ze met uitgestreken gezicht. “Voorzie ook voldoende eten en drank, net als een volle dieseltank. Je weet maar nooit. Met deze bemoedigende woorden starten we vandaag nog voor zonsopgang in Akureyri onze Toyota Land Cruiser, door vriend en vijand erkend als een zeer betrouwbare terreinwagen. Een werkbeest op hoge poten (bodenvrijheid in het jargon) en gelukkig ook uitgerust met de juiste banden. We checken online de laatste weersverwachting: de beloofde storm zal vanmiddag over Noord-IJsland gieren met hevige regen en sneeuw in de Hooglanden. We gooien onze kaarten op tafel en bekijken de alternatieven. Het is eenvoudig: die zijn er niet. De regen doet het waterpeil van de rivieren stijgen en er is een grens tot hoe diep je er met de terreinwagen door kan. Als we het onderweg niet halen, zullen we moeten terugkeren met het risico geïsoleerd en geblokkeerd te geraken. Het beste wat we kunnen doen is meteen vertrekken, ook omdat we dan het oog van de storm voor zouden kunnen zijn. We hebben avontuur gezocht, avontuur zullen we krijgen!

PLOEGEN TUSSEN DE VULKANEN

Niets mooier dan de zon te zien opkomen tussen de wolken achter de gesplitste Godafoss-waterval. Een caleidoscoop van indrukken houdt zich zoals een acteur op de bühne verborgen achter het dunne wolkendek. Het is vijf graden, vreemd genoeg windstil en exact zeven uur in de ochtend. Goedemorgen IJsland. Meestal staat de parking hier vol, nu zijn we er alleen. Als we straks het metalen veehek openen, rijden we het vergeten hart van IJsland binnen. In dit wild gebied is de mens van geen enkel belang, hier regeren vulkanen, bergrivieren en moeder natuur. De Toyota is volgetankt, we hebben dekens, extra water en boterhammen met spek en eieren aan boord. En drie repen chocolade. Niets doet vermoeden dat er straks een storm zal overtrekken. Zo stil. Let's go... Want elke gereden kilometer is een gewonnen kilometer. Volgens de gps zijn het er exact 307, tot het Highland hotel aan de overkant, daar waar straks een hete kop koffie ons opwacht. Tot Myri en Aldeyarsfoss gebeurt er niets, dan transformeert het landschap compleet. We zien geen boerderijen meer, geen teken van menselijke aanwezigheid. We zitten in een uitgestrekte, zwarte zandbak. Veel informatie valt er niet over terug te vinden, behalve dat het vroeger een oud Vikingpad was, een paardenroute tussen de gletsjers waar vogelvrijverklaarden als koningen regeerden, levend in erbarmelijke omstan-

Verlaten huizen, bergpieken en veel tinten groen.
En nu en dan een schaap.

22/23

digheden. Struikrovers als beroep. De wind zet op, de wolken komen steeds lager hangen. In het Kidagilsrðög-dal krijgen we de eerste stortrengens te verwerken met het resultaat dat de uitgereden weg herschapen wordt in spoorgevormde plassen. Diepe modderpap die de Land Cruiser speels doet trekken met zijn achterste. Rond het middaguur krijgen we de hoofdschotel geserveerd. Exact tussen de twee megavulkanen, de Hofsjökull en de Vatnajökull, moeten we enkele niet overbrugde rivieren door. De thermometer geeft twee graden aan en de buitenlucht kleurt diepgrijs. De duivel heeft het licht uitgedaan. We stoppen en peilen naar de situatie. Uiteraard staan er signalisatiestokken. Maar staan ze wel juist? En wat met de stroming van de rivier? Is die echt niet té sterk? Ik doe wat ik geleerd heb: de terreinwagen in low gear zetten en aan een constante snelheid de rivier ingaan. Yes! Schitterend hoe de Toyota zich als een olifant, poot voor poot, gecontroleerd een weg baant. De rivieren volgen mekaar aan een hoog tempo op, maar ze schrikken ons niet af. Of zoals de instructeur het me destijds zo mooi verwoordde: “Stay cool and gentle all the time. The machine does it all by itself.” In Nyidalur krijgen we een nieuwe hindernis voorgeschoteld: natte sneeuw. Massa’s. Op zich geen probleem, maar de frontale aanval be-

perkt wel ons zicht. Dus maken we van de nood een deugd, en halen we ons lunchpakket boven.

WALHALLA VAN BERGLANDSCHAPPEN

Hoe zuidelijker we de F26 (ook wel de Sprengisandur-route genoemd) volgen, hoe beter het weer wordt. En in Versalir breekt plots, uit het niets, de zon door. We hebben ze netjes geteld, we zijn vandaag drie voertuigen tegengekomen. Het gaat om één Duitse Unimog terreinwagen met wereldreizigers en twee locals, genre half dier, half mens. Wanneer de kiezel plots opnieuw asfalt wordt in Hrauneyjar duikt ook het roadhouse op. Ze hebben er alles, maar je moet er wel je schoenen voor uitdoen. We bestellen koffie en taart en bedenken: dit was misschien wel de mooiste weg die we ooit gereden hebben. En snel. In augustus 1933 werd deze route voor het eerst per auto afgelegd. De vier inzittenden van de Ford deden er maar liefst zeven dagen over. “Van waar komen jullie?”, vraagt de ober ’s avonds in Hotel Ranga terwijl hij ons de ooit witte Toyota ziet uitladen. “Uit het noorden via de F26”, zegt mijn co-driver. “Kan niet”, zegt de jongen. “Ze hebben hem vanmiddag afgesloten door het stormweer. Er zou sneeuw liggen.” We lachen. “Weten we”, zeggen we. /

De kapel van Budir. Als klein, lange tijd vergeten volk in een uithoek van Europa hechten de IJslanders belang aan alles wat traditioneel is. Hun taal, ontstaan uit het Noors, is sinds het jaar 900 bijna niet veranderd. Er is dan ook een commissie die nieuwe IJslandse woorden bedenkt voor moderne begrippen.

PRAKTISCH

IJsland is ongeveer driemaal zo groot als België, meet 500 kilometer in doorsnede van west naar oost, telt 4.000 kilometer wegen, 6.000 kilometer kustlijn en 320.000 inwoners.

Wanneer reizen?

De Westfjorden en het binnenland zijn praktisch het best te bereizen van begin juli tot midden september. In IJsland is het in de zomerperiode twee uur vroeger dan in Brussel. Hoewel IJsland net ten zuiden van de poolcirkel ligt, is het er aanzienlijk warmer dan je zou denken. De gemiddelde wintertemperatuur draait rond het vriespunt, in de zomermaanden is het twaalf tot vijftien graden. Boven de twintig graden, spreekt men van een hittegolf.

Hoe reizen?

Weet dat vele secundaire wegen alleen per terreinwagen toegankelijk zijn. Dit verbod negeren, zal je niet alleen praktisch in zware problemen brengen, je huurwagen is dan ook niet langer verzekerd. Surf naar www.northandaway.be en ontdek alle (ook minder avontuurlijke) voorbeeldreizen naar IJsland. De hier beschreven rondreis kan door de specialisten van NORTH and AWAY op maat worden samengesteld.

A person is sitting on a wooden dock, viewed from behind, looking out over a calm lake. The sky is a mix of soft pinks and blues, suggesting sunset or sunrise. The trees in the background are dark and their reflections are visible in the water. The person is wearing a dark jacket with a purple stripe on the back.

24/25

Zweden zoals het gedroomd wordt.
Hoeveel rust kan een mens verdragen?

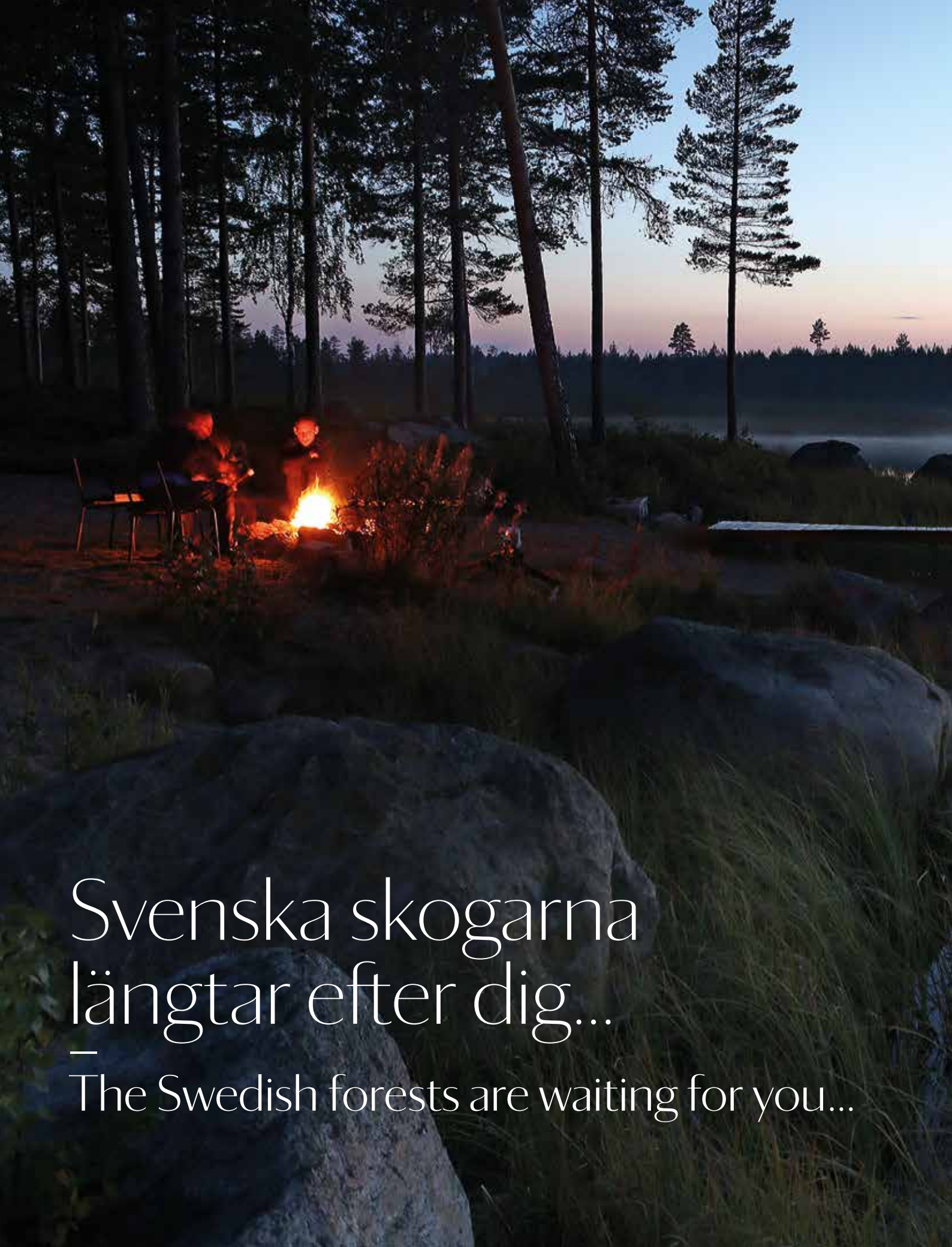
MIDDEN- ZWEDEN

Hier maakt men stilte

61°

Oneindige bossen, artisaanaal bier, een eland bij het ontbijt, een krimireeks na het avondeten, een kampvuur bij een vergeten, in mist gesluierd meer en je eigen eiland als beloning; alles overgoten met een Vlaamse B&B-gastvrijheid. Welkom in de provincie Gävleborg, Midden-Zweden.

Svenska skogarna
längtar efter dig...

—
The Swedish forests are waiting for you...

Valavond aan het meer. Het uitgekende logeerproject
'Kabin' ligt achter de hoek.

26/27

Midden-Zweden is een regio die het perfecte dorp én de sfeer van tweehonderd jaar geleden etaleert.

Gastvrouw Marie Envall van 'Bommars'
in het dorp Letsbo.

28/29

30/31

Zou de perfecte Zweed bestaan?

Zweden is een land van bessen.

Niemand wou de leegstaande parochiezaal van Åmot, een dorpje van vijfhonderd zielen tweehonderd kilometer ten noorden van Stockholm, kopen. Maar de in Limburg geboren Jeroen Sleurs, dacht daar anders over. Van kindsbeen af was hij al gefascineerd door Zweden en de reden hiervoor was bijzonder simpel: ABBA. “Die waren toen hip en populair, maar in mijn ziel zijn ze voor eeuwig blijven zingen”, lacht Jeroen wanneer we in de late namiddag op het terras van zijn charmante B&B Stilleben een lokaal biertje ontkurken, na een tocht door de bossen. Uitgestrekte bossen waar je perfect een lijk kan dumpen zonder dat het ooit gevonden wordt, Wallander indachtig. “Ik had het trouwens zo zwaar te pakken dat ze me als communiegescenik een woordenboek Nederlands-Zweeds-Nederlands cadeau deden”, vervolledigt hij. “Dit pand kopen was dan ook een zegen. Niet alleen het fantastische vooruitzicht me hier te kunnen vestigen. Maar ook het gegeven dat ik voor de gemeenschap, op toeristisch vlak, een bijdrage kon leveren.”

EEN NIEUW BIER-ELAN

Nooit zeggen dat je het biertje lekker vindt in Zweden, want voor je het weet sta je in de brouwerij. Zweden kent een enorme opleving van microbrouwerijen. Meer dan honderd volgens de laatste telling, en een van hen is Jädraöl Bryggery, vrij vertaald het ‘Godverdommense Bier’. Eva en Lars begonnen vier jaar geleden aan dit ambitieuze project. In een vorig leven was zij bediende in de sociale sector en hij tandarts. Na een lucratieve periode van twintig jaar houten massagetafels produceren, waren ze samen zo uitgekeken op deze business dat ze besloten op fietstocht naar IJsland en Noord-Canada te vertrekken. “Om te onthaasten en na te denken over een nieuw leven”, lacht Eva. “Toen ze in Quebec kennismaakten met het gamma lokale bieren uit artisanale brouwerijen, stond hun keuze vast: dat zouden ze ook gaan doen. Maar dan circa zeshonderd kilometer ten zuiden van de poolcirkel, in hun eigenste Jädraås, een onnoemelijk gehucht waar ze alleen wijwaterpils kenden. Eva en Lars investeerden al hun spaarcenten en begonnen in oude melktanks te experimenteren met wat nu als een van de betere streekbieren beschouwd wordt. Om de kneepjes van het vak onder de knie te krijgen,

Fika: taartjes en gebak in alle vormen, kleuren en smaken.
In Zweden komt het bijna altijd bij de koffie op tafel.

volgde Eva een cursus brouwerijtechnieken. Vandaag de dag produceert het koppel in hun veredelde schuur negen verschillende bieren, opgesplitst in blond en bruin, gaande van slechts 3,5 procent alcohol (de gewoonte in Zweden) tot 7 procent. “Vorig jaar kurkten we 210.000 flesjes”, legt Lars fier uit. “Waarvan 80 procent lokaal geconsumeerd wordt.” Exporteren doet het koppel niet (de resterende 20 procent gaat naar speciaalzaken in Stockholm), maar ze dromen wel van een klein café-bistro naast de brouwerij. “We willen zeker geen fabriek worden”, zegt Eva. “Maar een beetje extra aandacht en omzet is mooi meegenomen.”

ELANDEN ALS LEVENSVZERKERING

Wat in 2006 begon als een hobby, is anno vandaag een deftig bedrijfje geworden voor Lars Arkesjö. Deze bouwondernemer koestert de nobele gedachte om elanden te beschermen en ze via kweekprogramma's en een gecontroleerd park ook aan het grote publiek te tonen. Zijn Älgparken is ondertussen een van de grootste in Zweden en hij kan ons niet snel genoeg de jonge dieren laten zien wanneer we hem bezoeken net voor sluitingsuur met bijhorende zonsondergang. Exact 140.000 vierkante meter omheind park heeft Lars gebouwd voor zijn 15 vrienden. Alle dieren zijn hier geboren en opgegroeid in een natuurlijke biotoop, in alle rust. Fier als een gieter stelt hij ze ons voor. De collectie is inderdaad indrukwekkend, een spontane gedachte die door Lars bekrachtigd wordt met de mededeling dat dit jaar geïnteresseerden uit niet minder dan 23 landen zijn domein bezochten. De regio beschouwd hem dan ook als een belangrijke pionier in het ontluikend toerisme.

Chef Pär Johansson stond in een vorig leven achter het fornuis in verscheidene twee- en driesterrenzaken.

De honderd procent lokale producten tonen dat 'bio' geen ijdel woord is. We proeven een carpaccio van heilbot, een antipasto in Zweedse stijl en ronden af met een letterlijke chocoladebom. Heerlijk!

De kano als fiets.
Hoe romantisch kan een meer zijn?

DINEREN MET DE STERREN

's Avonds zorgt Jeroen voor een verrassing. We eten niet in de knusse B&B, zoals voorzien. Hij troont ons daarentegen, gezien het uitzonderlijk mooie Indian Summer-weer, mee naar een nabijgelegen meer. De zon verdwijnt razendsnel achter de horizon, de mist duikt op uit het niets en bedekt het meer in geen tijd met een dunne sluier. Tegelijkertijd zakt de temperatuur met rasse schreden en worden op het grote kampvuur worstjes gebakken en de glazen rode wijn met zorg bijgevuld. Uniek, wat een sfeer. Dit is het rurale Zweden zoals het gedroomd wordt. "Begrijp je nu waarom ik de B&B Stilleben noemde?", vraagt Jeroen. "We maken hier stilte." Wanneer het even later pikdonker is, genieten we van de open sterrenhemel en de geluiden uit het woud. Gelukkig hebben we eraan gedacht om een zaklamp mee te brengen, anders hadden we onze auto nooit meer teruggevonden.

KOPEN DIE HANDEL

De verzamel-cd ABBA Gold begeleidt ons onderweg naar Jädraås. "Money, money, money", zingt de legendarische popgroep terwijl wij noordwaarts door de bossen rijden naar pure verwennerij. Het is maar een Volvo-lengte in Midden-Zweden. Chef Pär Johansson stond in een vorig leven achter het fornuis in verscheidene twee- en driesterrenzaken uit de Michelingids (o.a. in Parijs) en besliste op zijn veertigste om voor eigen rekening te beginnen. Växbokrog (letterlijk: het restaurant van Växbo, de plaatsnaam) is een charmante historische nederzetting rond een linnenfabriek. Pär kocht het geheel, opende er supplementair een artisanale bakkerij (waar zijn vrouw Helena de plak zwaait) en verwent de talrijke gasten in het laagdrempelige restaurant. De honderd procent lokale producten tonen dat 'bio' geen ijdel woord is. We proeven een carpaccio van heilbot, een antipasto in Zweedse stijl en ronden af met een letterlijke chocoladebom. Heerlijk! En dan trekken we verder noordwaarts, naar Stenegård, een nederzetting die het perfecte dorp van tweehonderd jaar geleden etaleert. De site, een soort Bokrijk met symmetrische houten huisjes, trekt jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers. Niet in het minst vanwege het infocenter over de zeven boerderijen, die in juli 2012 door de Unesco op de Werelderfgoedlijst werden geplaatst, in de regio Hälsingland. Wanneer de laatste foto's genomen zijn, valt ineens als het ware op bevel de regen met bakken uit de lucht. Maar geen nood. Voor het laatste deel van onze reis zitten we binnen, in het historische hotel Orbaden uit 1920. Het maakte naam en faam omwille van het natuurlijke zandstrand naast het meer. Een stone massage, dé specialiteit, zal de dag in stijl afronden. Of zoals de Zweden zeggen: "Njut av det!, geniet ervan!"

Lars Arkesjö. Deze bouwondernemer koestert de
nobele gedachte om elanden te beschermen en ze
ook aan het grote publiek te tonen.

36/37

Uitgestrekte bossen waar je perfect
een lijk kan dumpen zonder dat het ooit gevonden
wordt, Wallander indachtig.

EEN NIEUWE TOEKOMST DANKZIJ UNESCO

De volgende ochtend zetten we koers naar 'Bommars' in het dorp Letsbo. Het is een van de boerderijen die door de Unesco werd opgenomen in de erelijst. Gastvrouw Marie Envall is al de vijfde generatie die de privéwoning in familieverband bewoont. Ze staat ons buiten, enthousiast en gehuld in stijlvol berenvel, op te wachten. Ze heeft daar ook een goede reden voor, want dit is een mooi verhaal. De Farmhouses of Hälsingland zoals het project heet, groepeerd zeven boerderijen waarvan de families volmondig 'ja' zeiden tegen de strenge eisen van Unesco. "U moet weten dat deze streek bijna duizend zulke panden huisvest", legt Marie binnen, bij kaarslicht en vers gebakken bessentaart, uit. "Maar voor het gros van de privé-eigenaars waren de eisen te streng. Wij vonden het echter een nobel plan, een eer en plicht om dit stukje patrimonium te beschermen en over te dragen aan de volgende generaties. Dankzij de Unesco kunnen we deze architecturale meesterwerken, met fresco's en beschilderd behangpapier als blikvangers, veiligstellen voor de toekomst." Marie geeft wel toe dat de spelregels zeer streng zijn. Niet alleen aan de boerderij mag niets veranderd worden. Ook de omliggende panden en het landschap behoren tot het project en moeten dus in de staat waarin ze zich bevinden, geconserveerd blijven. "Maar finaal is het allemaal de moeite waard", zegt Marie. "Vooraf vanuit toeristisch standpunt. Deze historische collectie zet ons voortaan op de kaart, een regio die tot voor kort eigenlijk een blinde vlek was." En de respons is enorm. Dat laatste wordt maar al te graag bevestigd door buur Hans Södenkamp, een uitgeweken Nederlander. Hij zag het levenslicht van het volledige project, hier vierhonderd kilometer ten zuiden de Poolcirkel waar het water 's winters anderhalve meter diep

Husky's hijgen zo hard dat je denkt dat ze elk moment zullen doodvallen.

in de rivier vriest. "Alhoewel men de Zweden bij momenten geslotenheid of stugheid aanmeet, merk ik hier toch een overweldigend enthousiasme, tot en met pure fierheid", zegt Hans. "Dat de officiële instanties extra steunden door het maken van zeer verzorgde brochures, een overzichtskaart en een boek, was een zegen."

EENZAAMHEID DELUXE

Als afsluiter van de reis wagen we ons aan een avontuurtje, de jongste baby van Jeroen. Op aanraden van kenners hebben we Kabin gereserveerd, een rode houten lodge te midden een eilandje waar je alleen per boot geraakt. "Geboren uit liefde voor het reizen, landelijke authenticiteit en de zoektocht naar het gevoel van afgelegen plekjes, remoteness", vertelt Jeroen terwijl hij ons al roeiend overzet naar de geheimplek. De gastheer heeft niet overdreven. We betreden een bijzonder smaakvol ingericht huisje met 360 graden uitzicht. Binnen klopt alles, werkelijk elk detail is uitgepuurd, zo juist. En buiten baden we in de nieuwe luxe: ruimte en stilte, even niet meer meedraaien in die boze snelle wereld. Jeroen heeft een flink uit de kluiten gewassen picknickmand voorzien, meerdaagse lekkernijen zoals lokaal brood, zalm en zelfbereide confituren. En voor 's avonds worden culinaire afspraken gemaakt. Hier zitten we dan letterlijk op ons eigen eiland, er even tussen-uit zijn voor gevorderden. We genieten pur sang van de boeken die we al zo lang wilden lezen, van de duik in het meer als alternatieve ochtenddouche. We observeren het licht en de wind, snuiven de geuren van de natuur op, luisteren naar de juiste muziek. Dit is de weldaad van de verbeterde verlatenheid. En rond het vuur bij valavond bedenken we: de Zweedse balletjes van Ikea zijn plots ver, heel ver weg. /

PRAKTISCH

Deze regio laat zich sneeuwloos bezoeken van mei tot en met oktober. Het excursieprogramma kan à la carte samengesteld worden, Kabin is perfect te combineren met de B&B Stilleben, het aantal nachten is flexibel te bepalen. Let wel: vroeg reserveren is de boodschap!

Surf naar www.northandaway.be en ontdek volgende fly & drives naar Midden-Zweden en Stilleben:

- Zweedse Droomvakantie
- Avontuur in Midden-Zweden
- Van Stockholm tot onbewoond eiland

Of boek een lang winters weekend met opwindende tochten per hondenslede, sneeuwscooter of sneuwschoenen:

- Adventure Weekend in Midden-Zweden

38/39

's Winters fungeert de sneeuwscooter als dorpsfiets zeg maar.

WINTERS SPITSBERGEN

Afspraak met de duisternis

78°

Ongeveer vier maanden per jaar gaat de zon niet op in Spitsbergen, de eilandengroep in de Noordelijke IJszee op exact 78 graden noorderbreedte en slechts 900 kilometer van de magnetische Noordpool verwijderd.

Leven in de duisternis in een stukje Noorwegen: out of space, out of time, waar een surrealistische stilte bewijst dat de wereld hier ophoudt. Tenminste, het eind van de menselijke mogelijkheden om te overleven, want dit is het meest noordelijke permanent bewoonde gebied op aarde. Hoe ziet het leven eruit in een gletsjergebied waar het 120 dagen per jaar, 24 uur op 24 nacht is?

WAAR DE DUISTERNIS REGEERT

Ongeveer 4 maanden per jaar gaat de zon niet op in Spitsbergen, de laatste witte vlek van Europa. Het is dan 7 dagen op 7, 24 uur op 24 donker. Alleen het onvoorspelbare poollicht kan voor enige opflikkering zorgen. Deze archipel lardeert zich met gevaarlijke fjorden en gletsjers (amper onderzocht) en wordt onder meer bewoond door walvisvaarders en obscure Russische mijnwerkers. Het is zonder tegenspraak de meest aparte hoek van Scandinavië. Zo zijn er meer beren (3.000) dan mensen (2.600) en quasi evenveel

sneeuwscooters (2.200). Het bier is er goedkoper dan melk en de benzine goedkoper dan bier. Er staan geen bommen, er leven geen katten en amper acht agenten vormen de politiemacht. Was het toerisme hier tot voor kort beperkt tot de zomerperiode, dan zoeken ondertussen steeds meer reizigers de volstreekte duisternis van de winter op. Want licht of geen licht, populaire activiteiten zoals tochten met de hondenslee of sneeuwscooters gaan gewoon door. Steeds intenser trouwens. Op zoek naar unieke bestemmingen zakken steeds meer reizigers af naar de archipel, ook in de winter. Want beleving, dat is het toverwoord. En daar heeft Spitsbergen flink wat ingrediënten voor, zoals een unieke winterse duisternis en de almachtige natuur. Bovendien neemt het aantal leuke hotels en gespecialiseerde lokale activiteitenbedrijven toe.

Spitsbergen (Svalbard in het Noors) is een eilandengroep in de Noordelijke IJszee, zo'n 565 km ten noorden van Noorwegen, die uit drie grotere en een tachtigtal kleine eilanden bestaat. De oppervlakte bedraagt 62.000 vierkante kilometer, waarvan 60% bedekt is met gletsjers. Landinwaarts is het landschap uiterst ruig met steile bergen. De meeste zijn tussen de 800 en 1.300 meter hoog. De hoogste bergtop is Newtontoppen (1.713 meter). Perriertoppen is vrijwel even hoog (1.712 meter), in totaal zijn er zes pieken hoger dan 1.400 meter.

De naam Spitsbergen werd gegeven door de Nederlander Willem Barentsz in 1596 toen hij onderweg was naar Nova Zembla, op zoek naar een noordelijke route naar Oost-Azië. In 1925 dan werd de Noorse naam voor de Spitsbergenarchipel, Svalbard, vastgesteld. Deze werd gekozen naar een vermelding in een IJslandse tekst uit de twaalfde eeuw en betekent 'koude rand' of, vrijer vertaald, 'koude kust'. Alhoewel, er is geen enkel bewijs dat de in die tekst genoemde naam daadwerkelijk betrekking had op Spitsbergen. Mogelijk werd er een stuk van de Groenlandse kust mee bedoeld.

In de meeste talen echter wordt de archipel tegenwoordig 'Svalbard' genoemd en verwijst 'Spitsbergen' naar het grootste eiland van deze archipel. In het Nederlands, het Duits, het Fries en het Russisch, worden beide echter 'Spitsbergen' genoemd -zoals oorspronkelijk.

OUDE GROND, OUD VERDRAG

In 1920 werd in het Spitsbergenverdrag vastgelegd dat de eilanden onder Noors toezicht kwamen. Maar het land is wel zelfstandig, de belastingen zijn anders geregeld dan in Noorwegen en het geld afkomstig uit Spitsbergen, moet ook daar weer benut worden. Er wordt geen belasting geheven op bijvoorbeeld alcohol, zodat de prijzen een stuk lager liggen dan in Noorwegen. De status van Spitsbergen is met enige regelmaat een twistpunt tussen Noorwegen en Rusland. Rusland maakt als vrijwel enige natie gebruik van de

40/41

Huiselijke taferelen, ook hier spelen de kinderen buiten.

Langzaam verschijnt na maanden van duisternis
opnieuw licht aan de horizon.

Elke Spitsbergen-reiziger droomt ervan:
aurora borealis, het noorderlicht.

Duisternis en vriestemperatuur beletten deze moeder niet om met haar baby uit wandelen te gaan.

En wat doet de jeugd tijdens de speeltijd?
Voetballen!

rechten die het Spitsbergenverdrag biedt, en meent dat Noorwegen zijn rechten schendt. Zo zouden de milieuwetten de Russische economische activiteiten belemmeren. De enige overgebleven Russische basis is Barentszburg.

Het vliegverkeer tussen Spitsbergen en Noorwegen wordt beschouwd als internationaal, waarbij alle reizigers door de douane en paspoortcontrole moeten. En... vanwege de bijzondere bestuurlijke status heeft Spitsbergen een eigen internetdomein-landcode, namelijk .sj, die zij als één geheel deelt met Jan Mayen.

Toeziethouder namens de Noorse overheid op de eilandengroep is de sysselmann. Hij of zij zetelt in de hoofdstad Longyearbyen. Spitsbergen maakt in tegenstelling tot de rest van Noorwegen geen deel uit van het Schengen-verdrag, terwijl Jan Mayen hier dan weer wel onder valt.

In Spitsbergen staan een aantal Noorse weerstations en een Pools onderzoekcentrum. Begin 2008 ging hier de Wereldzaadbank van start, een internationale genenbank waar alle soorten zaden ter wereld moeten worden bewaard op een zodanige wijze dat ook na rampen de zaden behouden blijven.

NIET EXTREEM KOUD

Dankzij de Golfstroom wordt het niet extreem koud op Spitsbergen en blijven de wateren rondom het eiland voor het grootste deel van het jaar ijsvrij en bevaarbaar. De gemiddelde wintertemperatuur is -12°C , de gemiddelde zomertemperatuur 5°C . De westkant is warmer dan de oostkant; dit wordt veroorzaakt door de loop van de Golfstroom. Doordat de zee in het voorjaar het koudst is, is maart ook de koudste maand van het jaar. De laagst gemeten temperatuur op Spitsbergen kwam voor in maart 1986. Toen werd het $-46,3$ graden. In juli en augustus is het zo'n 4 tot 6 graden en in Longyearbyen is het in juli gemiddeld $6,2$ graden. Op een uitzonderlijk mooie dag stijgt de temperatuur soms tot 12 graden. In juli 1979 steeg de temperatuur tot $21,3$ graden en dat was uniek. In de lagere delen van Spitsbergen is de bodem bedekt met sneeuw tussen september en begin juni. Slechts een paar maanden per jaar smelt de sneeuw. Boven de 600 meter ligt er het hele jaar door sneeuw.

RUW EN KAAL

Zo'n 7 procent van het land is bedekt met vegetatie. In de zomer ontdooit de bovenste laag in beschutte delen en kan de flora tot leven komen. In de omgeving van de hoofdstad groeien zo'n 100 soorten planten en op heel Spitsbergen zijn er 176 bekend. Op Spitsbergen zijn vijf soorten bomen te vinden. Dit zijn vier soorten wilgen en één berkensoort. Deze bomen worden nooit hoger dan 30 centimeter. Daarna vriezen ze dood. /

PRAKTISCH

Surf naar www.northandaway.be en ontdek er o.a. een reis in het teken van de terugkeer van het zonlicht. Overnachten doe je aan boord van een ingevroren zeilschip of een voormalig radiostation aan het einde van de wereld.

SPITSBERGEN

Longyearbyen

42/43

Het monument ter ere van de mijnwerkers, hartje Longyearbyen.

44/45

De lokale hotellerie in Skåne baadt in
warmte en gezelligheid.

SCHOOON SKÅÅNE en cool Copenhagen

56°

Skåne, zeg maar de Provence van Zweden,
combineren met een citytrip Kopenhagen. Dat
genereert een week slow travel in tegenwijzerzin.
Twee landen, dubbel genieten.

We openen de gordijnen van kajuit 508 en zien de zon opkomen achter de Öresundbrug, dé brug van 16 kilometer lang die Denemarken met Zweden connecteert.

46/47

De Öresundbrug: misschien nog het mooist
vanop het water.

48/49

De Nyhavn-kade in Kopenhagen:
een gezellige klassieker.

Klokslag zes in de ochtend roept de hostess van de Finntrader –de ferry die het Duitse Travemünde met het Zweedse Malmö verbindt- ons tot de orde. Gelukkig met zachte stem. “Goede morgen, we dokken binnen een uur”, luidt de boodschap. We openen de gordijnen van kajuit 508 en zien de zon opkomen achter de Öresundbrug, dé brug van 16 kilometer lang die Denemarken met Zweden connecteert. En die ook inspireerde voor The Bridge, de gelijknamige krimireeks. Wat een indrukwekkend beeld. Zouden Saga en Martin (de twee hoofdrolspelers) er rondhangen? Nee. Maar we zien wel een mooi caleidoscopisch spektakel, ideaal om de dag mee te beginnen. Twee uur later moeten we letterlijk het hoofd bukken in Lilla Kafferosteriet, een charmant koffiehuis hartje Malmö met een peperkoekachtige toegangsdeur. De cappuccino en kaneelkoeken zijn er van een prima kwaliteit, locals genieten er van een ontbijtje alvorens de werkdag aan te vatten. Buiten scheren fietsers kriskras door elkaar, de zon kleurt de daken goudgeel. “Twintig jaar geleden was Malmö een grijs stadje met vooral een havenindustrie”, vertelt Marie Åkesson van de Malmö Tourist Office, “tot de overheid 15 jaar geleden een universiteit opende en tegelijkertijd enorme urbanisatieprojecten opstartte. De rest kwam vanzelf. En toen alles vlot begon te lopen, de stad uit zijn as herrees en een nieuwe vibe opborrelde, kregen we The Bridge, een Zweeds-Deense topkrimi die hier gefilmd werd. Sindsdien staat de stad weer op de kaart.” Het was Torbjörn Flygt die vanuit zijn schrijvershol met uitzicht op de Öresundbrug het verhaal voor ‘Bron’ (The Bridge in het Zweeds, ‘Broen’ in het Deens) neerpente. “Ik zag het volledige verhaal zo voor mij”,

Malmö huisvest een klein museumpje over de populaire krimireeks The Bridge.

Al wat men in Ångvallen eet,
komt uit eigen grond en kweek.

zegt hij daarover. “Links Kopenhagen, rechts Malmö, daartussen die brug, alles in een panorama van 180 graden. Meer had ik niet nodig.” We lezen het op een bord in een hoek van het stadsmuseum waar een hoekje gewijd is aan de fantastische tv-serie. Ondertussen werd The Bridge verkocht aan 160 landen en herfilmd in Frankrijk onder de titel The Tunnel (met niet een brug maar de kanaaltunnel als misdrijflocatie) en in de VS waar de grensovergang El Paso-Juarez (Amerika en Mexico) centraal staat. Naast de achtergrondinfo huisvest het minimuseumje ook de meest populaire outfit van actrice Sofia Helin (Saga Norén in de reeks) die er samen met de andere hoofdrolspeler, de Deen Kim Bodnia (Martin Rohde in de reeks), ervoor zorgde dat niet minder dan 2,2 miljoen kijkers de uitzendingen op de Scandinavische tv volgden. En ze hebben ook haar pistachegroene Porsche tentoongesteld, een vintage 911S met nummerplaat CKK-511.

RONDHANGEN IN TRENDY MALMÖ

Malmö is met haar 320.000 inwoners de derde grootste stad van Zweden en fungeert als de hoofdstad van de regio Skåne (spreek ongeveer uit als Skone), een van de 24 Zweedse provincies. “Dit is het Zweden dat men niet verwacht wanneer men aan Zweden denkt”, lacht Lena Andersson. We drinken samen koffie op de fotogenieke pier Ribersborgs Kallbadhus, terwijl de lieve dame, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de nieuwe toeristische aanpak in Skåne, met zachte stem haar verhaal vertelt. “Om het even met een cliché te zeggen: dit is het platte Zweden.” “Net zoals ze ons ook wel eens de voorraadkast van het land noemen. Uiteraard zit er een grond van waarheid in die bijnamen. Skåne is plat, maritiem (400 kilometer kustlijn), wijds, landelijk, heeft een zacht klimaat en een bijzonder karakter als het op eten en drinken aankomt. Wat dat laatste betreft, werden we recent ontdekt door de inspecteurs van de Michelinijds. In haar eerste evaluatie gaven ze meteen drie restaurants in Malmö één ster, en dan zijn ze nog niet op het platteland geweest...” Visit Sweden, de officiële toeristische dienst van het land, engageerde zich in 2010 tot een masterplan dat 10 jaar zou duren. De bedoeling was het aantal bezoekers te verdubbelen. Halfweg lijkt dat aardig te lukken, niet in het minst omwille van de hype die er momenteel rond het Hoge Noorden heerst. En dan hebben we het niet alleen over de nieuwste fles Absolut wodka of het grote aanbod kwalitatieve krimi's, maar vooral over de passie voor het ongerepte, de levensstijl en de bodemloze aandacht voor het buitenleven.

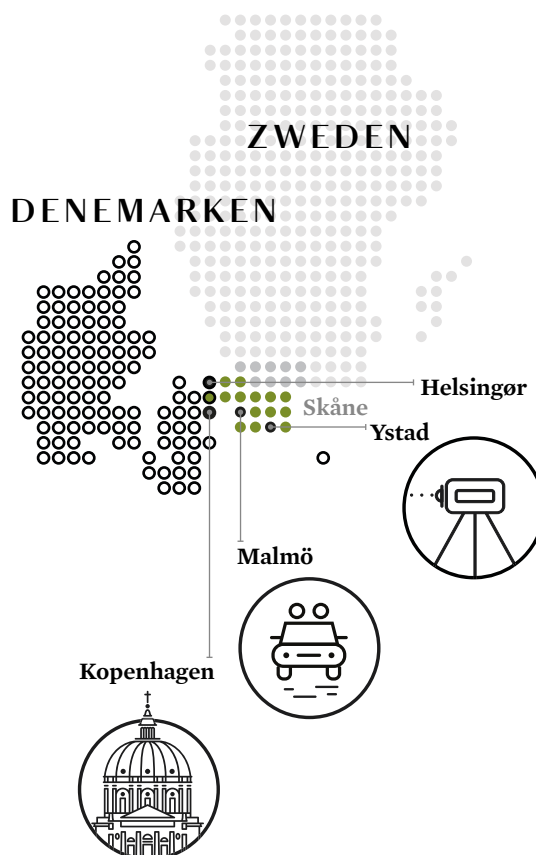
MEER PASSIE, MEER SMAAK

Een van de mensen die de oplaaiende aandacht voor het betere eten en drinken perfect in de praktijk zet, is de ondertussen 71-jarige Rolf Axel Nordström, ideologisch en ecologisch ondernemer. Al wordt hij liever gewoon boer genoemd. Op een half uurtje rijden ten zuiden van Malmö kocht hij in 1971 een failliet verklaarde boerderij en startte er Ångavallen, zijn droom van het buitenleven. Wie vandaag het mooie domein oprijdt, wordt overmand door de uitstraling. Er is een winkel, een restaurant, een hotel en seminarieruimtes. “Maar ik blijf mijn basisidee trouw”, roept de charmante gastheer wanneer hij ons bij een glas Rise Premium Valnød Økologisk-bier rondleidt in het domein. We krijgen een kijkje voor en achter de schermen, tot en met de varkensstallen dus. “Ik lever elk product van het land tot de vork”, zegt Rolf. “Alles wordt in eigen huis bereid.” De ondertussen tot Foodambassadeur van Skåne benoemde man noemt zijn project nog steeds uniek en wordt intussen bijgestaan door zijn zoon Niclas, terwijl echtgenote Birgitta de winkel voor haar rekening neemt. “Organisch boeren is nooit doorgebroken. Zweden wordt nog te veel geregeerd door de drang naar massaproductie, de wet van de

Rolf Axel Nordström,
ideologisch en ecologisch ondernemer.

50/51

supermarkt. Spijtig, alle productiekosten bij Ängavallen zijn weliswaar pakweg dubbel zo duur, maar vijfmaal zo lekker.” Om dat te ervaren, schuiven we aan tafel waar een blonde gastvrouw ons door het driegangenlunchmenu loodst. Carpaccio van kabeljauw met spinazie, lam op drie wijzen met ‘historisch gewas’ risotto, vanille-ijs met rozebottel. Het moet gezegd: smaakbommen. “Daarom heb ik met de jaren naast een beenhouwerij ook een bakkerij en kaashandel opgericht”, vertelt Rolf terwijl we samen naar de wagen wandelen. “En nu droom ik van een brouwerij, de plannen liggen klaar, nu alleen nog maar bouwen. Vrienden zeggen dat ik graag tegen de windmolens vecht... Ach. Ik ben passioneel met de dingen bezig. Daarom zal ik geen lid worden van een overkoepelend boerenfront of beginnen met exporteren. Drie vierde van mijn productie wordt in het restaurant geconsumeerd, de rest wordt via de winkel verkocht. Wie onze producten wil proeven, moet naar hier komen.”

LANDELIJK MARITIEM

De Scandinavische Indian Summer ochtendkilte voelt anders dan in onze contreien. Zuiverder. Peter, de gastheer van Trelleborg, een replica van een Viking Fort in de gelijknamige havenstad, heeft er blijkbaar weinig last van in zijn dun historisch gewaad. Of is de goedlachse Zweed misschien zelf een echte stoere Viking? Ten oosten van Trelleborg ligt Smygehuk, het meest zuidelijke punt van Zweden. In het kleine haventje kun je gerookte vis kopen, wij genieten echter van een plaatsje in de zon te midden een gedurfd terras met zithoeken ingekapseld op de waterlijn. We hebben al veel terrassen gezien; op het verste, diepste, hoogste of meest noordelijke punt.

Hier hebben ze er iets tof van gemaakt, één met het water en het weidse uitzicht.

Ystad is een havenstadje met wereldfaam. Al zorgden niet de ferry's die hier sinds de 17de eeuw aanmeren of de spoorlijn uit 1866 voor die status. Het was de schrijver Henning Mankell, een Zweed uit Stockholm, die van Ystad de thuisbasis van zijn detective Kurt Wallander maakte. Wallander werd driemaal verfilmd. Er is een Zweedse reeks met Rolf Lassgård op basis van Mankells boeken. Een tweede reeks, met Krister Henriksson, is gebaseerd op verhalen en ideeën van Mankell en een BBC-reeks met Sir Kenneth Branagh als Wallander sluit het rijtje af. “Voorlopig toch”, zegt Marie Holmström van de lokale toeristische dienst dat de bezoekersaantallen bijna zag verdubbelen, enkel en alleen sinds het stadje sinds 1991 fungeerde als thuishaven van deze politiemanager. “Oorspronkelijk duiden we voor de schare geïnteresseerden de draailocaties aan op een stadsplannetje”, vertelt Marie. “Maar hoe langer de reeks liep, hoe meer mensen we over de vloer kregen met steeds dezelfde vragen. Dus hebben we een brochure op de markt gebracht, werd een Wallander-wandeling uitgetekend en werden finaal zelfs, onder druk van de exponentiële toerismecijfers, tours op poten gezet.” Maar nu zijn de boeken gedaan (de auteur is recent overleden na een slepende ziekte) en werd elk boek reeds verfilmd. “Maar misschien wil morgen wel een ander productiehuis voor een ander land het weer overdoen”, lacht Marie. “Je weet maar nooit.” De stad is er in ieder geval klaar voor. In een riant pakhuis in de oude industriewijk huisvest sinds 2004 de Ystad Studios waar niet alleen alle binnenopnames gerealiseerd werden, maar ook delen van The Bridge II en III gedraaid werden.

**Het kleine haventje van Smygehuk,
het meest zuidelijke punt van Zweden.**

Een gedurfd terras met zithoeken ingekapseld op de waterlijn in Smygehuk.

52/53

Ales Stenar,
het Zweedse Stonehenge.

Het mooie pleintje naast
de kerk van Simrishamn.

Kulturen in Lund, een verzameling
historische huizen, tuinen en kerken.

54/55

TERUG NAAR 1515

Er valt wat motregen wanneer we de wagen achterlaten op de parking en de laatste 700 meter te voet aanvangen naar wat het Zweedse Stonehenge genoemd wordt. Ales Stenar ontvangt net als het Engels broertje honderdduizenden bezoekers per jaar met midzomernacht als absolute piekmoment. De site –volgens wetenschappers dateert ze van ongeveer 900 na Christus- is een geheel van 59 stenen in de vorm van een schip: 67 meter lang en 19 meter breed. De precieze functie is onbekend en dat leidt uiteraard tot speculaties en veel belangstelling van archeologen. Maar bij valavond, zoals nu, is het vooral een idyllische plek met spectaculair uitzicht over de Oostzee. Even spectaculair gaat het er een half uurtje verder aan toe. In het romantische hotel Karlaby Kro (lid van de groepering Historic Hotels Europe), een spierwit complex, te midden de velden en gloeiende akkers, is de sauna netjes op temperatuur, het verwarmde binnenzwembad riant en de keuken hemels. Vanuit ons kamervenstertje zien we uit op de lokale kerktoren terwijl in de verte een onweer over het landschap rommelt.

KATHEDRALEN EN POTTENBAKKERS

Het is marktdag op het schattig pleintje naast de kerk van Simrishamn. Kleine handelaars verkopen hun eigen kweek en in het koffiehuis op de hoek schuift men geduldig aan voor koffie en ontbijtkoeken. Dan is het flink wat drukker anderhalf uur later landinwaarts. Lund, omgeven door koolzaadvelden, is het slimme broertje van Malmö, zo omschrijven de Zweden het zelf. Sinds 1666 ligt hier een van de meest illustere universiteiten van het land, goed voor 50.000 studenten tijdens het academiejaar, en dat is veel voor een kleine provinciestad. Blikvanger is de kathedraal uit 1145, met zijn twee trotse torens het herkenningsteken van de stad en goed voor 700.000 bezoekers per jaar. Ook interessant is het openluchtmuseum Kulturen, het Zweedse Bokrijk met historische huizen, tuinen en kerken.

Åsa Orrmell in haar Wallåkra Stenkärlsfabriek.
Hier staat de tijd stil.

De Turning Torso nabij Malmö die ontworpen werd door Santiago Calatrava. Het is het hoogste gebouw in Scandinavië.

56/57

Je kan er een schat begraven, zo discreet is het complex van houten huisjes in Wallåkra Stenkärlsfabrik, net buiten de stadskern van het gelijknamige dorp ingeplant. In deze fabriek uit 1864 werkt Åsa Ormell nog steeds volgens de procedés van destijds, met klei van de regio en keramiekafwerking zoals het hoort. “Zonder de dinosaurussen was ik hier niet geweest”, zegt Åsa. “In 1988 heb ik Gotland verlaten om dit vervallen pand te kopen. Ik geloofde in de rijke kleiondergrond, de locatie en de authentieke oven. Het was een moeilijke start, maar ondertussen hebben we onze weg gevonden, vooral sinds we in de aanpalende blokhut een koffiehuisje openden. Ondertussen leidt artistiek krulhoofd Åsa ons rond, langs de gigantische oven (drie dagen non-stop stoken met kolen), de charmante met kaarslicht verlichte winkel waar ze 98% van haar artisanale producten aan de man brengt en het atelier op de eerste etage waar nog gedraaid wordt op een houten rad. “Nee, ik exporteer of distribueer niet”, lacht ze ter afronding. “Wie iets wil kopen, komt het hier halen. Zo zie je meteen hoe het gemaakt wordt.”

Vijftig kilometer verder en twee uur later. Vanuit het historische Hotel Rusthållargården op het schiereiland Kullen zien we uit op de haven van Arild waar een eenzame zeiler aanmeert voor het donker wordt. Een koppel fietst over de kade, elk met een hond naast zich, mooie beesten die perfect de cadans van de baasjes volgen. Beneden ons wast iemand zijn nieuwe hybride Volvo XC90 en een groepje jongelui die uit vissen gingen, drinken een pint in de kofferbak van hun stationwagen. En terwijl de zee grijs kleurt en de lucht vuurrood, eten we krabbenpotten met mayonaise en zuurdesembrood. Het sfeertje doet ons even denken aan een reportage in de Britse krant The Guardian jaren geleden. Die riep Zweden uit tot de succesvolste samenleving die de wereld ooit heeft gekend. Onderzoeken bewijzen altijd wat ze willen bewijzen, uiteraard, maar hier reizen heeft iets rustig, badend in een mooi kader en een fijne samenleving.

NAAR DE HAMPTONS VAN DENEMARKEN

De ferry van Helsingborg naar Helsingör in het smalste deel van de zeestraat Sont, van Zweden naar Denemarken dus, is er eentje die permanent vaart. Geen reserveratie, ticketje kopen, oplijnen en oprijden. Elke 20 minuten is er een overtocht die amper 30 minuten in beslag neemt. We worden welkom geheten door het imposant ingeplante Kronborg Slot dat het decor vormde voor Hamlet, het beroemde toneelstuk van William Shakespeare. Laatnamiddag vervolgen we noordwestwaarts richting de noordkust van Sjaelland. De rit leidt ons door de Hamp-

tons van Denemarken, een rist droomhuizen vechtend om de mooiste uitzichten op de zeestraat. Het spierwitte minimalistische Badehotel in Gilleleje heeft de voorkeur aan de achterzijde. En daar zijn goede redenen voor. Vooraan werd een tuin aangelegd met oversized zitbanken die uitzien op het Kattegat, de zeestraat tussen Halland in Zweden en Jutland in Denemarken dat deel uitmaakt van de verbinding tussen de Noordzee en de Oostzee. We trekken de badjassen aan, dalen de trappen af en wagen ons aan een frisse duik in zee, wetende dat straks een hete douche en een prima restaurant wachten.

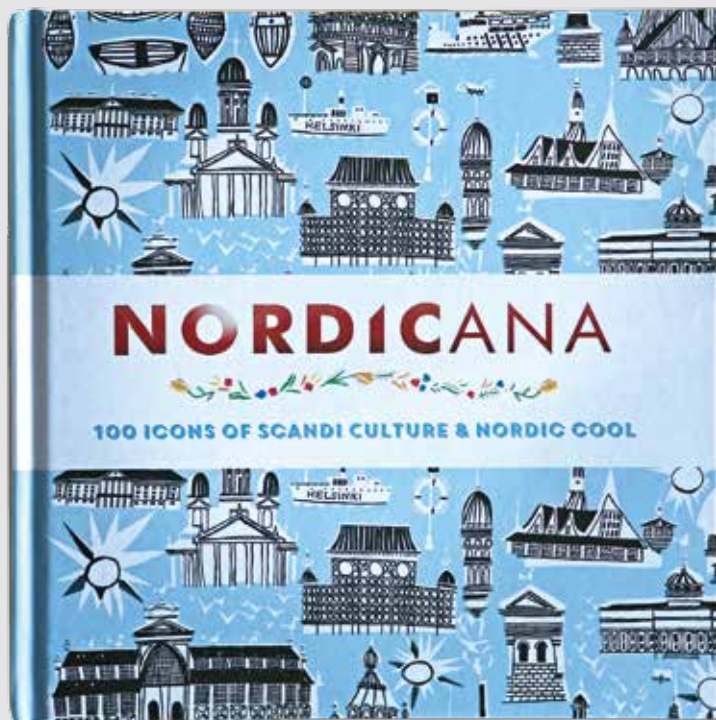
24 UUR DESIGNEN

Ontbijten in Gilleleje, lunchen in het hippe Kopenhagen. De afstand bedraagt slechts 62 kilometer. We hebben onze intrek genomen in hotel Skt.Petri (lid van de Design Hotels) en zien vanuit onze hoekkamer met terras op de vierde verdieping uit op de stad. Die is vooral gekend om Tivoli –het oudste pretpark ter wereld, ’s lands langste winkelwandelstraat Strøget en de toeristenval de Kleine Zeemeermin, het wereldberoemde standbeeld, hoofdpersonage uit het gelijknamige sprookje van Hans Christian Andersen. Vergelijk het met ons Manneke Pis: doodgeknuffeld door de Aziatische bezoekers, voorbijgelopen door de meerwaardezoekers. Leuk weetje, het beeldje op de rots, in een weinig interessant deel van de stad en steeds verder in het water gezet om vandalisme te vermijden, werd betaald door brouwerij Carlsberg. Want er is ook een ander Kopenhagen: het avondlicht op de kleurrijke kade van Nyhavn, de fantastische Latijnse wijk, de imposante architectuur op de Amalienborg Slotsplads, het Operahuis en de nieuwe docklands van Christianshavn. Moderne citytripper zijnde, huren we fietsen (elektrisch, met kaart op iPad en betaald met je kredietkaart) en steken de neus in de wind. Duidelijk gemarkeerde fietspaden, dikwijls in het opvallend diepblauw, brengen ons waar we willen zijn, tot en met een afsluitend aperitief op het terras van café Norden en de aansluitende lekkere hap bij Huks Fluks.

De reis eindigt waar ze begon: de brug. Vanuit Kopenhagen-centrum gidsen duidelijke verkeersborden ons richting E20. Ter hoogte van de luchthaven een groot bord: laatste afrit in Denemarken. En dan duiken we de 3,5 kilometer lange tunnel in om daarna als het ware zwevend boven het water opnieuw Zweden te bereiken en dit voor exact dezelfde prijs als de noordelijkere ferry. Correct en duidelijk. De Scandinaviërs staan dan ook niet meteen bekend om hun frivole fratsen. /

PRAKTISCH

Deze reportage werd gerealiseerd in samenwerking met Visit Sweden en Finnlines. Deze rederij verbindt dagelijks het Duitse Travemünde met Malmö. Voor wie liever niet met de eigen wagen reist, is er ook de 8-daagse fly & drive 'Onthaasten in Skåne en Sjaelland' die je kan vinden op www.northandaway.be.

Nordicana

100 ICONEN VAN DE SCANDINAVISCHE CULTUUR EN NORDIC COOL

58/

U bekeek elke Scandinavische krimiserie op tv, u heeft Nordic lichtarmaturen en hoopt op Birgitte Nyborg als eerste minister. Bij Ikea bent u trouwe klant –niet alleen voor de prijs- en voor Volvo heeft u altijd al een zwak gehad. Massief en veilig uiteraard. En een beetje stoer ook. En dan hebben we het nog niet over de rode blokhutten en de blonde haren.

Ja, is het correct te stellen dat er een algemeen liefdesgevoel heerst voor alles met betrekking tot de noordelijke landen?

In het afgelopen decennia is het Hoge Noorden er stil en pretentieloos in geslaagd ons slaafs te maken. Maar aan wat? Waar gaat het exact over? Wat adoreren we nu exact in hun cultuur?

Het koffietafelboekje Nordicana lijst de objecten, esthetiek en tradities op die onze obsessie hebben geïnspireerd. Met een snelle inleiding tot 100 iconen van Scandinavische stijl en Nordic cool, begeleid met prachtige illustraties.

Of het nu gaat over de onnavolgbare Faeröer Eilanden-jumper, beroemd gemaakt door tv-detective Sarah Lund, de ongewone delicatessen zoals gezouten zoethout, het alomtegenwoordige Zweedse Dala-paard, het concept van 'hygge' (een cocoongevoel oproepen door o.a. bij kaarslicht warmte en gezelschap met vrienden te delen), midzomernachtfeesten, praktische en adembenemend stijlvolle interieurs, of Legoblokjes ... In dit leuk boekje vindt u de sleutel tot de Noordse manier van leven.

*Nordicana door de Zweedse Kajsa Kinsella gepubliceerd in mei 2015.
Uitgegeven door Octopusbooks in het Engels, 192 pagina's, 19,99 euro.
www.octopusbooks.co.uk • www.kajsakinsella.com*

Te koop bij 'MOOSE in the CITY'.

MOOSE in the CITY is een meer dan 600m² grote conceptstore in hartje Antwerpen met Scandinavië als rode draad. Je vindt er een ruim assortiment kledij (outdoor en fashion) en hippe design-artikelen van zowel bekende als nieuwe merken uit het hoge noorden. In de bibliotheek kan je terecht voor reisgidsen, wegenkaarten maar ook literatuur, films en series van alle grote namen uit de noorderlanden.

NORTH and AWAY heeft een reisbureau bij MOOSE in the CITY met dezelfde openingsuren als de winkel. Maak steeds een afspraak via +32 485 79 36 67 zodat we voldoende tijd kunnen voorzien. Langskomen in ons hoofkantoor in Kapellen kan uitsluitend op afspraak (ook buiten de kantooruren). Wanneer je een reis boekt bij NORTH and AWAY, geniet je éénmalig van 10% korting op het volledige kledingassortiment van MOOSE in the CITY.

MOOSE in the CITY
IJzerenwaag 10-12
2000 Antwerpen

—
maandag t.e.m. vrijdag
10u00-18u00
zaterdag
10u00-18u30

www.moose-in-the-city.com

— A touch of Scandinavia

FASHION
DESIGN
BOOKS
TRAVEL

MOOSE in the CITY

IJZERENWAAG 10 — 12
2000 ANTWERP, BELGIUM
+3233691212

Follow

FACEBOOK
INSTAGRAM
MOOSE-IN-THE-CITY.COM

“Be yourself.
The world worships the original.”

– Ingrid Bergman –

Reisbureau in Kapellen
Mertensstraat 77
2950 KAPELLEN

NORTH and **AWAY**

Travel Expert for the Nordic Countries

Reisbureau in Antwerpen
MOOSE in the CITY
IJzerenwaag 10-12
2000 ANTWERPEN

www.northandaway.be • T.: +32 485 79 36 67 • info@northandaway.be